

การประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับนักศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง

โดย อ. รุ่งนภา สุนันทน์โอภาส
คณะกรรมการงานประกันคุณภาพการศึกษา
วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑



โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผลกระทบต่อคุณภาพของคน

ความหลากหลายในคุณภาพของสถานศึกษา การแข่งขัน
กันสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ความจำเป็นที่จะต้องสร้างองค์ความรู้ให้เป็นสากล
เพื่อการยอมรับจากนานาชาติ

สร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่า
สามารถผลิตคนที่มีคุณภาพ

เพื่อให้ข้อมูลแก่สาธารณะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน
ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาลและประชาชนทั่วไป

ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ความจำเป็น
ในการประกัน
คุณภาพ

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

หมายถึง การมีระบบและกลไก ใน การควบคุม ตรวจสอบ และ ประเมิน การดำเนินงานในแต่ละ องค์ประกอบคุณภาพ ตาม ดัชนีบ่งชี้ ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบัน อุดมศึกษานั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตาม ลักษณะที่พึงประสงค์

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1) ระบบประกันคุณภาพภายใน

- ระบบการควบคุม
- ระบบการตรวจสอบ
- ระบบการประเมิน

- วิทยาลัย
- วิทยาลัยเครือข่าย
- สถาบันพระบรมราชชนก
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ)

2) ระบบประกันคุณภาพภายนอก

- ระบบการตรวจสอบ
- ระบบการประเมิน
- ระบบการรับรอง

- ❖ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)
- ❖ สภาการพยาบาล

การควบคุมคุณภาพการศึกษา

หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละ
องค์ประกอบคุณภาพเพื่อกำกับการ
ดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีบ่งชี้
คุณภาพที่กำหนด



การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

หมายถึง กระบวนการในการศึกษา
วิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบและกลไกกำกับการ
ควบคุมคุณภาพและได้ปฏิบัติ ตลอดจนมีผล
การปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว



การประเมินคุณภาพการศึกษา

หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และ
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ
ว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้



นักศึกษากับการประกันคุณภาพ

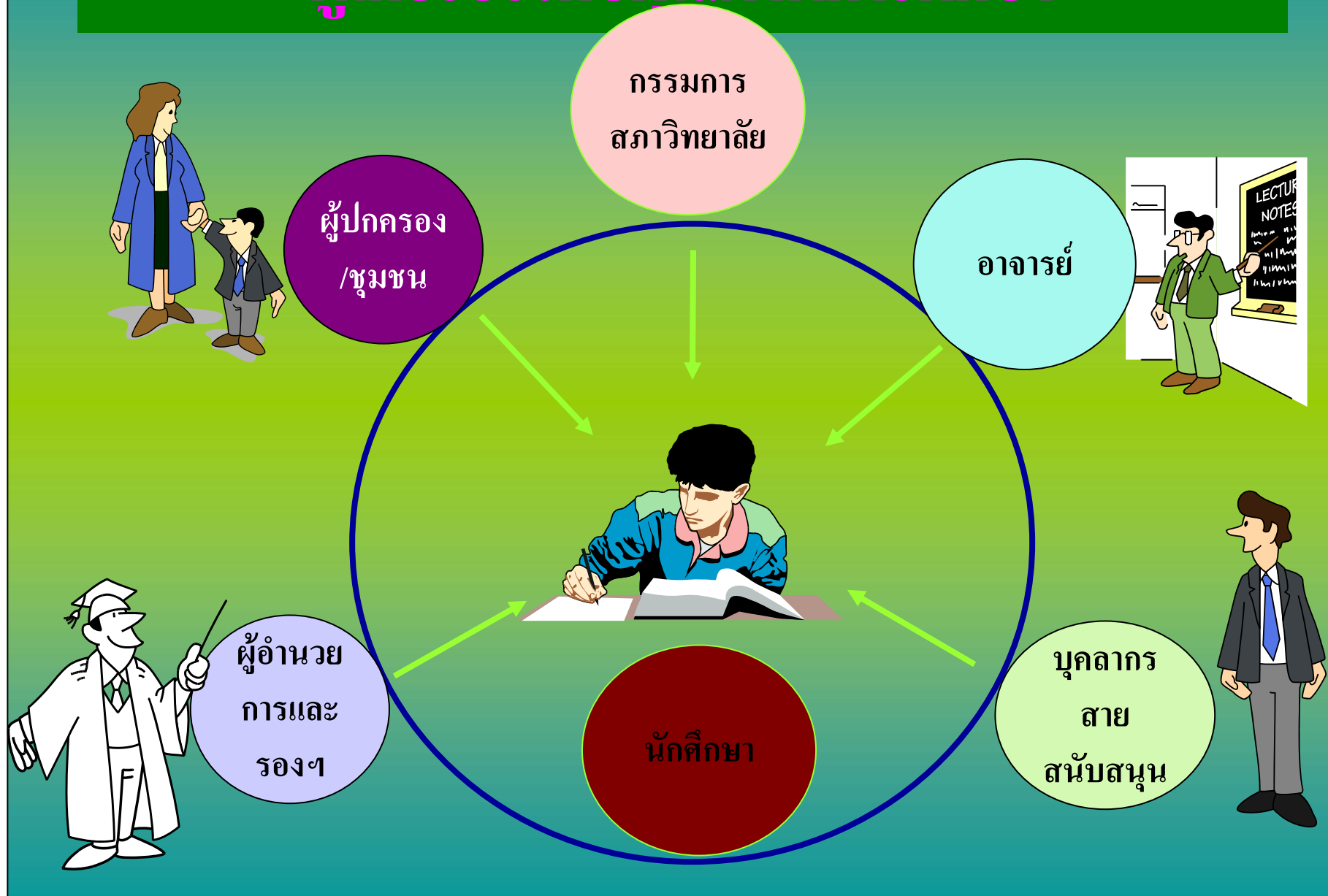
คุณภาพคน



คุณภาพการศึกษา



ผู้เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา





คำถามสำคัญในเรื่องคุณภาพนักศึกษา

- ☑ คุณภาพนักศึกษา
- ☑ ความคาดหวังของนักศึกษา
- ☑ ความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ☑ ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต
- ☑ ความคาดหวังของสังคม



ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับการศึกษา

นักศึกษา : เป็นคนดี มีคุณภาพ มีความรู้ มีงานทำ
มีเงินเดือนตามเกณฑ์ มีความสุข

ผู้ปกครอง : ไว้วางใจในสถาบันที่จะให้
ลูกหลาน เข้าศึกษา



ผู้ประกอบการ/นายจ้าง : ได้บุคลากรที่ดี มีความรู้
ความสามารถตรงตามต้องการ สามารถทำงานให้มีผลสำเร็จ
ให้บริการที่มีดี/ได้กำไร ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการที่มี
คุณภาพ



ประชาชน/สังคม/รัฐบาล : ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพได้
องค์ความรู้จากงานวิจัยที่เป็นผลผลิตจากสถาบันการศึกษา



วิทยาลัย : ได้ชื่อเสียง ดำรงอยู่ได้



การประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มีการ
ประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลัก
ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมี
การทบทวนและติดตามกระบวนการ
ดำเนินการอย่างใกล้ชิด

ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

- 📌 การผลิตบัณฑิต
- 📌 การสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม
- 📌 การบริการวิชาการ
- 📌 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม



๑. ผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล
๒. พัฒนาบุคลากรและให้บริการวิชาการด้านสาธารณสุข
๓. วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับการศึกษาและการสาธารณสุข
๔. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สิ่งที่นักศึกษาควรรู้เพื่อเดินสู่เป้าหมายเดียวกัน

วิสัยทัศน์ : สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับประเทศ ด้านวิชาการ
และการวิจัย สุขภาพที่เน้นชุมชน

ปรัชญา : ความรู้เด่น เน้นคุณธรรม นำวิชาการสืบสานภูมิปัญญา

ปณิธาน : ภูมิรู้คู่ภูมิธรรม นำภูมิปัญญา พัฒนาสุขภาพ

ค่านิยมร่วม : รับผิดชอบ ร่วมแรงร่วมใจ มีจิตให้บริการ



คุณลักษณะของคนไทยที่พึง
ประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพล
โลก ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ



- 1.1 กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์
- 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
และการพัฒนาสังคม
- 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว
- 1.4 ทักษะทางสังคม
- 1.5 คุณธรรม จิตสำนึก และจิตสำนึกใน
ความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก



คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล

๑.แสดงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล

๑.๑ เคารพในคุณค่า ตักดีศรี และความเป็นปัจเจกทั้งของตนเองและผู้อื่น

๑.๒ มีจิตสำนึกในการให้บริการ

๑.๓ มีสุขภาพและวุฒิภาวะทางอารมณ์

๑.๔ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๑.๕ คิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

๑.๖ มีภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการตนเองและงานที่รับผิดชอบได้

อย่างเหมาะสม

๑.๗ ทำงานได้อย่างมีอิสระและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

๑.๘ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑.๙ เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพและเป็นพลเมืองดีของสังคม

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล (ต่อ)

๒. ปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชน ทั้งในภาวะสุขภาพปกติ และ ภาวะที่มีปัญหาสุขภาพแบบองค์รวม บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรยึดหลัก คุณธรรมและจริยธรรม
๓. รักษาการพยาบาลเบื้องต้นตามขอบเขตวิชาชีพการพยาบาล
๔. พัฒนาศักยภาพบุคคล ครอบครัว ชุมชน ให้สามารถดูแลตนเองและพึ่งตนเองได้
๕. ติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาทางสุขภาพได้
๖. ร่วมทำวิจัยและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้
๗. เลือกใช้แหล่งทรัพยากร นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการ ปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม
๘. ร่วมมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อ สุขภาพ

วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับนักศึกษา

๑. มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ
๒. เข้าใจกระบวนการทำงานของวิทยาลัย ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
๓. มีความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
๔. มีส่วนร่วมในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น เป็นผู้ให้ข้อมูล ผู้ร่วมเก็บข้อมูล เป็นคณะกรรมการ ร่วมวางแผนพัฒนาระบบ เป็นต้น
๕. เป็นผู้ร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
๖. นำความรู้จากระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปบริหารจัดการความรู้ นำไปสู่การปฏิบัติการ (PDCA) ในการจัดทำโครงการ
๗. สร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ ภายนอกสถาบัน

บทบาทนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. นำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปสู่ชุมชน

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพ

๒.๑ การศึกษา ติดตามรับรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพของ
วิทยาลัยทั้งในภาพรวมและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

๒.๒ การให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพ เช่น การเพิ่ม
ตัวบ่งชี้ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา หรือ ประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

๒.๓ การให้ความร่วมมือและการให้ข้อมูลย้อนกลับในการดำเนินการ
ซึ่งควรเป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด

บทบาทนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

๒.๔ การสะท้อนภาพการดำเนินงาน เช่น ถ้าเห็นว่าการดำเนินงานผิดขั้นตอน หรือ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ อาจต้องมีการเสนอหรือรายงานเพื่อให้เกิดการปรับปรุง

๒.๕ การเผยแพร่ และ เชิญชวนให้นักศึกษาในวิทยาลัย ให้ความสนใจ และ ให้ความสำคัญในการดำเนินงาน



บทบาทนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

๒.๖ การการรวมกลุ่มตั้งองค์กร หรือ สโมสรนักศึกษา เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุนการประกันคุณภาพ สร้างเครือข่าย ทำให้มีโอกาในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเสริมวิสัยทัศน์และโลกทัศน์ และ สนับสนุน ให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็ง

๒.๗ การร่วมกำหนดมาตรฐานกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัย การพัฒนา เข้าสู่มาตรฐาน และ การช่วยกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพกิจกรรม ของนักศึกษาเอง เพื่อให้นักศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็ม ตามศักยภาพ



ทุกคนต้องเข้าใจในเรื่องคุณภาพใน
ทิศทางเดียวกันทั้งในเรื่องความจำเป็น
ประเด็น เนื้อหาสาระ รวมทั้งเกณฑ์
มาตรฐานในการประเมิน



มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพ

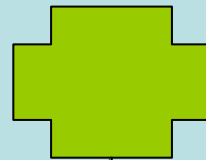
มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สกอ สมศ และสภาการพยาบาล



มาตรฐานวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

- มีทั้งหมด ๙ องค์กรประกอบ ๙๔ ตัวบ่งชี้
- ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา มี ๓ องค์กรประกอบ ๒๐ ตัวบ่งชี้ ได้แก่
 - องค์กรประกอบที่๒ การเรียนการสอน มี ๑๖ ตัวบ่งชี้ (ฝ่ายวิชาการ)
 - องค์กรประกอบที่๓ กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา มี ๓ ตัวบ่งชี้ (ฝ่ายกิจการนักศึกษา)
 - องค์กรประกอบที่๔ ระบบและกลไกประกันคุณภาพ มี ๑ ตัวบ่งชี้ (ฝ่ายบริหาร)

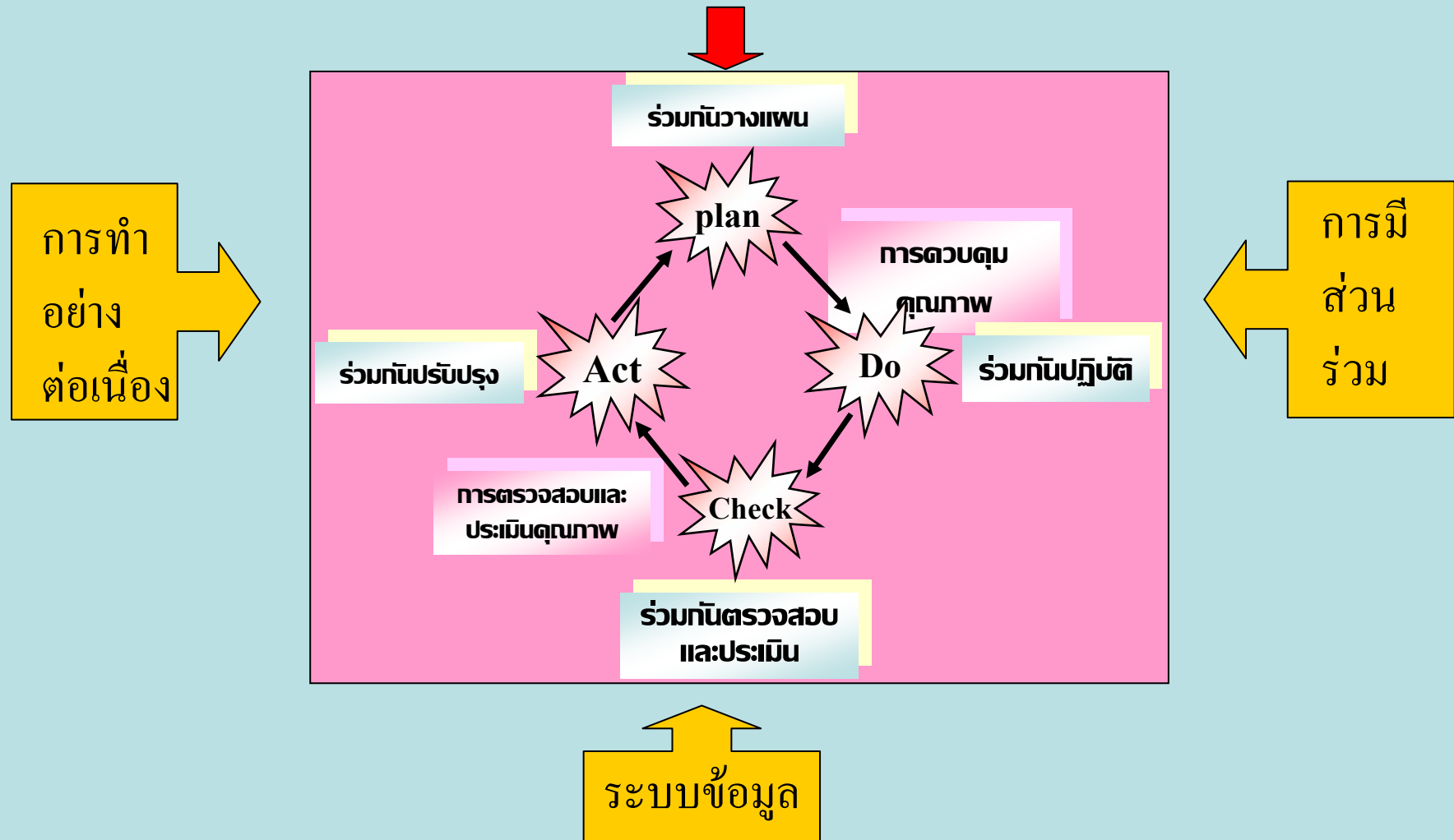
ความร่วมมือระหว่างงานประกันคุณภาพการศึกษา (ฝ่ายบริหาร) กับ งานกิจกรรมนักศึกษา (ฝ่ายกิจการนักศึกษา)



**ในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ
นักศึกษาสามารถใช้วงจร PDCA
มาช่วยในการควบคุมการดำเนินการได้**

วงจร PDCA คืออะไร

SWOT ANALYSIS



PDCA วงจรควบคุมคุณภาพ

ร่วมกันวางแผน

plan

การควบคุมคุณภาพ

Do

ร่วมกันปฏิบัติ

Check

การตรวจสอบและ
ประเมินคุณภาพ

ร่วมกันตรวจสอบ
และประเมิน

ร่วมกันปรับปรุง

Act



การวางแผน (PLAN)

วัตถุประสงค์

- * วางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ
- * กำหนดเป้าหมาย / วัตถุประสงค์การดำเนินงาน
- * กำหนดวิธีการดำเนินงาน
- * กำหนดระยะเวลา / ผู้รับผิดชอบ / งบประมาณการดำเนินงาน
- * กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของวิธีการดำเนินงาน

ลักษณะของแผนงานที่ดี

- ♣ เป็นรูปธรรมชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ (Realistic)
- ♣ สามารถเข้าใจได้ (Understandable)
- ♣ มีการกำหนดพฤติกรรมประกอบ (Behavioral)
- ♣ สามารถวัดได้ (Measurable)
- ♣ สามารถทำได้สำเร็จ (Achievable)

ขั้นตอนการวางแผน

- กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน
- กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- กำหนดวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน



การปฏิบัติตามแผน (DO)

ประกอบด้วย

- ♠ การดำเนินงานตามแผน
- ♠ มีโครงสร้างรองรับการดำเนินงาน
- ♠ มีวิธีดำเนินการ
- ♠ มีผลการดำเนินการ



การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน (Check)

วัตถุประสงค์เพื่อ :

- ♠ การประเมินแผน
- ♠ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน
- ♠ การประเมินผลการดำเนินงาน
- ♠ ทำให้รู้สถานการณ์ของงานที่เป็นอยู่
เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน



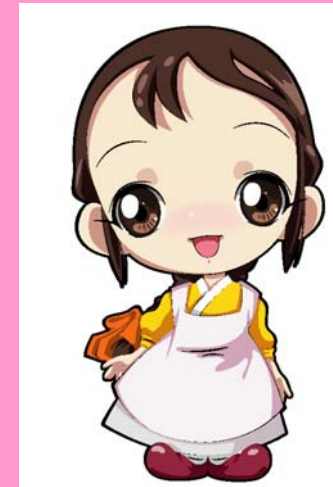
ปรับปรุง / มาตรการการพัฒนา(Act)

- ♣ เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นหลังจากที่ได้ทำการตรวจสอบแล้ว สิ่งที่ต้องปรับปรุงอาจเป็น ระบบ วิธีการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานในรอบปีใหม่ต่อไป



ประโยชน์ของ PDCA

- * ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ
- * งานบรรลุผลที่ต้องการ
- * ประหยัดพลังงาน เวลา ค่าใช้จ่าย ฯลฯ
- * สร้างความพอใจ มั่นใจต่อผู้รับบริการและสังคม
- * ระดับบุคคลได้พัฒนาตน สร้างภาวะผู้นำแก่บุคลากร
- * สามารถจัดการกับวิกฤติที่เกิดขึ้นในการทำงานได้ทันต่อที่
- * มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
- * เกิดนวัตกรรมจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยกระดับมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ



การประกันคุณภาพภายในทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยในการดำเนินงาน เพื่อให้ตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบ และพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายตลอดเวลา นักศึกษาสามารถนำระบบ **PDCA** ไปใช้ในกิจกรรมหรือ โครงการที่ นักศึกษาจัดขึ้น ตลอดจนการดำเนินชีวิตตามปกติได้ด้วยเช่นกัน

The Deming (PDCA) Cycle

- ▶ play
- stop
- ▶ step
- ⌂ rew

